



**KANCELARIA  
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI  
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 24 marca 2023 r.

BADK.DPK.133.46.2023

<b>P10-18/23</b>	Data wpływu petycji 13 lutego 2023 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 23 marca 2023 r.

**PRAWO POCZTOWE**

**TEMAT**

**ZWOLNIENIE OD OPŁAT ZA PRZESYŁKĘ POCZTOWĄ  
DLA OSOBY NIEWIDOMEJ**

**WNOSZACY PETYCJE:** petycja zbiorowa

Związek Powiatów Polskich.

**PRZEDMIOT PETYCJI:**

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 26 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe poprzez nadanie mu następującego brzmienia:

Art. 26 ust. 1 pkt 1: „osobę legitymującą się orzeczeniem właściwego organu orzekającego o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku, zwaną dalej "osobą niewidomą lub ociemniałą", i adresowaną do biblioteki, jednostki sektora finansów publicznych realizującej zadania na rzecz osób niewidomych i ociemniałych lub organizacji osób niewidomych lub ociemniałych bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych;”.

Dodanie pkt 2a w brzmieniu: „jednostkę sektora finansów publicznych realizującą zadania na rzecz osób niewidomych i ociemniałych, i adresowaną do osoby niewidomej lub ociemniałej”.

**UZASADNIENIE WNOSZACYCH PETYCJE:**

Autorzy petycji podnoszą, że przepis w obecnym brzmieniu jest niepełny i nie wyczerpuje ratio legis, którym ustawodawca powinien kierować się przy wprowadzaniu omawianej regulacji. Niezasadnym jest pominięcie publicznych podmiotów, takich jak ośrodki szkolno-wychowawcze dla osób niewidomych, szkoły i przedszkola posiadające oddziały integracyjne oraz biblioteki działające przy tych podmiotach.

Wymienione powyżej placówki wysyłają podręczniki i materiały uzupełniające dla niewidomych uczniów, zaś uczniowie je odsyłają co powoduje dodatkowe koszty dla obu stron. Wskazane podmioty nie zawsze są w stanie skorzystać z regulacji zawartej w art. 26 ust. 1 pkt 3. Przepis ten dopuszcza możliwość zwolnienia z opłaty pocztowej przesyłek zawierających wyłącznie informacje utrwalone pismem wypukłym, uniemożliwiając wysłanie bez opłaty innych materiałów np. zawierających nagrania audio.

Zdaniem Związku Powiatów Polskich, konieczna jest weryfikacja treści ustawy celem dostosowania jej do wiążącej Rzeczpospolitą Polską Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

**STAN PRAWNY:**

**Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.** (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.) w **art. 69** stanowi, że osobom niepełnosprawnym władze publiczne

udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

**Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych** sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U z 2012 r. poz. 1169) w **art. 4** nakłada na państwa obowiązek przyjęcia wszelkich odpowiednich środków ustawodawczych, administracyjnych i innych w celu wdrożenia konwencji. Jeżeli chodzi o realizację praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych określonych w konwencji, to państwa zobowiązane są do podjęcia kroków, wykorzystując maksymalnie dostępne środki i, gdy to potrzebne, w ramach współpracy międzynarodowej, w celu stopniowego osiągnięcia ich pełnej realizacji, bez uszczerbku dla tych zobowiązań zawartych w konwencji które, zgodnie z prawem międzynarodowym, mają skutek natychmiastowy.

**Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe** (Dz. U. z 2022 r. poz. 896) w **art. 26** reguluje kwestie opłat za przesyłki dla osób ociemniałych. Zgodnie z jego brzmieniem przesyłka nadana przez:

1) **osobę legitymującą się orzeczeniem** właściwego organu orzekającego o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku, zwaną dalej "osobą niewidomą lub ociemniałą", **i adresowana do biblioteki lub organizacji osób niewidomych** lub ociemniałych bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych,

2) **bibliotekę lub organizację osób niewidomych** lub ociemniałych bądź organizację, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych, i adresowana do osoby niewidomej lub ociemniałej,

3) **osobę niewidomą** lub ociemniałą bądź skierowana do tej osoby zawierająca **wyłącznie informacje utrwalone pismem wypukłym**

- jest zwolniona od opłaty za usługę pocztową. Zwolnienie to nie obejmuje opłaty za potwierdzenie odbioru przesyłki rejestrowanej.

#### **INFORMACJE DODATKOWE:**

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 2006 r. Weszła w życie w 2008 r. Stronami konwencji jest 156 państw (czerwiec 2015 r.). Stroną konwencji jest Unia Europejska. Polska ratyfikowała konwencję w 2012 r. Konwencja ma przyczynić się do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, poprzez umożliwienie im rzeczywistego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, na równi z innymi osobami.

W Polsce działa 11 ośrodków szkolno-wychowawczych dla uczniów z niepełnosprawnością wzroku: w Laskach k. Warszawy, w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Radomiu, Dąbrowie Górniczej, Chorzowie, Owińskach k. Poznania, Krakowie, Bydgoszczy i Wrocławiu.

Kontrola Najwyższej Izby Kontroli pokazała, że w latach 2015–2020 zmniejszył się udział placówek dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.<sup>1</sup>

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

<sup>1</sup> <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/dostepnosci-uslug-pocztowych.html>